

Eesti Psühhiaatrite Selts
Estonian Psychiatric Association

Eesti Haigekassa
info@haigekassa.ee

Teie 07.02.2023 nr 3-15/29605-2

Meie 08.03.2023

Lisaandmete esitamine tervishoiuteenuste loetelu muutmise ettepanekute kohta

Edastame Eesti Psühhiaatrite Seltsi poolt vastatud järgmiste taotluste edasiseks menetlemiseks küsitud lisaandmed.

Taotlus nr 1552 „Meditsiinilise kinnise lasteasutuse teenuse voodipäev (alla 19-aastasele isikule)“

1. Palun kirjeldada taotletava teenuse seost SKA teenusega KLAT: <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/et/lapsed-pered/lastekaitse/kinnise-lasteasutuse-teenus>.

Meditsiiniline kinnise lasteasutuse teenus (edaspidi MedKLAT) on kinnise lasteasutuse teenuse (edaspidi KLAT) raames noore vajadusest lähtuvalt meditsiiniliste eritingimuste rakendamist võimaldav täiendav teenus/tugi noortele, kelle seisund vajab sagedast meditsiinilist sekkumist ja kelle puhul on tõenäoline väga suur statsionaarse psühhiaatrilise abi vajadus. Teenuse eesmärk on nimetatud grupi puhul ennetada aktiivravi osakonda hospitaliseerimist ja vähendada kinnise lasteasutuse teenusepakkuja juurest psühhiaatria aktiivraviteenuse pakkuja vahel liikumist ja sedakaudu toetada seisundi stabiliseerumist ühe teenusepakkuja juures.

2. Palun täpsemalt iseloomustada/kirjeldada teenusele määramise kriteeriume ning otsustusprotsessi, sealhulgas kaasatavaid isikuid, nõutavaid tervishoiuspetsialiste ja nende pädevusi.

MedKLAT ei ole iseseisev teenus, vaid tegemist on nn eraldi üksuse/rühmaga, kuhu on lisaks sotsiaal- ja haridusvaldkonna toele integreeritud tugevalt ka tervisevaldkonna tugi. Seega on MedKLATi suunamise kriteeriumid suuresti samad nagu KLAT-i suunamisel üldiselt. Laps paigutatakse teenusele kohtumääruse alusel (SHS'i § 130¹⁻⁵; KarS § 87 või KrMS § 131 lg 3²). MedKLAT rakendamise eelduseks on lisaks kohtumäärusele asjakohase kompetentsusega ekspertidest moodustatud komisjoni otsus. MedKLAT rakendamise alused ja korra saab kirjeldada KLATi osutava asutuse põhimääruses, kus kirjeldatakse ka nõuded vastava komisjoni koosseisule ja selle moodustamise ja tegutsemise kord. Täiendavalt MedKLAT-i määramiseks on kaks võimalust: kas komisjoni soovitusel alusel kohtumääruse alusel, st kohus määrab noore kinnise lasteasutuse teenusele märkega, et noorele osutatakse selle raames meditsiinilise kinnise

lasteasutuse teenust või juba varasemalt kinnise lasteasutuse teenusele määratud noorele teeb komisjon otsuse meditsiinilise kinnise lasteasutuse teenuse vajaduse kohta. Komisjoni koosseis: KLAT pakkuja esindaja(d) (arvestades, et esmane teenusepakkuja oleks Maarjamaa Hariduskolleeegium, siis MHK direktor ja/või teenuste koordinaator ja/või vastutav sotsiaalpedagoog) ning vastutavate meditsiinasutuse esindajatena meeskond, mille liikmete pädevus vastab Tervisekassa teenusekoodide 7617 ja 7626 osutamiseks nõutavale pädevusele ning kus osaleb vähemalt kaks eriarsti, lisaks kliiniline lapsepsühholoog ja vajadusel lisaks neljas meeskonna liige, kelleks võib olla lisaks eelpoolmainitud spetsialistidele vaimse tervise õde ning haigla sotsiaaltöötaja. KLAT pakkuja esindaja saab hinnata teenusepakkuja võimalusi hetkel hindamisel olevale lapsele meditsiinilise kinnise lasteasutuse teenuse pakkumiseks.

Muuhulgas on hinnanud teenuse vajadust Riigikohus, kes leidis kinnisesse lasteasutusse paigutamise kohtupraktika analüüsis (https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/analyys/Kinnine_lasteasutus.pdf), et „Asjas 2-18-15851 märkis kohus, et ideaalis vajaks laps sellise kinnise lasteasutuse teenust, kus oleks ööpäevaringne meditsiiniline järelevalve. Kuna hetkel ei pakkunud Eestis sellist teenust ükski lasteasutus, vastas lapse vajadustele kõige paremini Maarjamaa Hariduskolleeegiumi Emajõe õppekeskuses pakutav kinnise lasteasutuse teenus. Laps oli Emajõe õppekeskuses juba ühel õppeaastal ja ka praegu ning asutuse personal teadis nii lapse võimeid, oskusi kui ka terviseprobleeme.“

3. Palun täpsemalt kirjeldada teenusel viibimise kestuse hindamist ja/või kriteeriume, otsustusprotsessi ning selles osalejaid (k.a. teenuse tulemuslikkuse hindamist).

Kohus määrab lapse KLAT-i reeglina aastaks. Kui lapse abivajadus on niivõrd suur, et teenusel on vaja viibida kauem kui üks aasta, on võimalik pöörduda kohtusse teenuse pikendamiseks. Kuivõrd MedKLAT on KLAT-i alavorm, , siis on võimalik, et laps liigub ühelt vormilt teisele. See tähendab, et kui lapse meditsiinilise toe vajadus ei ole enam selline, mis eeldaks MedKLAT üksuses/rühmas viibimist, on lapsel võimalik komisjoni otsuse alusel liikuda tavalisse KLAT rühma. Tingimused ja kord teenuse ühelt liigilt teisele liikumiseks sätestatakse kinnise lasteasutuse teenust osutava asutuse põhimääruses. Ühelt teenusevormilt teisele liikumiseks on vajalik meditsiinasutuse meeskonna hinnang, mille liikmete pädevus vastab Tervisekassa teenusekoodide 7617 ja 7626 osutamiseks nõutavale pädevusele ning kus osaleb vähemalt kaks eriarsti, lisaks kliiniline lapsepsühholoog ja vajadusel lisaks neljas meeskonna liige, kelleks võib olla lisaks eelpoolmainitud spetsialistidele vaimse tervise õde ning haigla sotsiaaltöötaja. Taotleja hinnangul ei saa kinnise lasteasutuse teenusepakkuja esindaja otsustada meditsiiniteenuse jätkamise vajaduse üle.

4. Palun kirjeldada optimaalne teenuseosutajate geograafiline paiknemine juhul kui see on asjakohane ja prognoositav, s.h ajaline perspektiiv.

Esmase teenuseosutajana on ilmutanud valmisolekut Maarjamaa Hariduskolleeegium, mille Emajõe Õppekeskuse ruumidesse on võimalik Euroopa Komisjoni positiivse otsuse korral luua teenuse osutamiseks vajalikud tingimused. Teenuse meditsiinilise osa korralduse eest on vastutus SA TÜK laste ja noorte vaimse tervise keskusel. On keeruline prognoosida, kas teised kinnise lasteasutuse teenuse pakkujad ja laste- ja noorukite psühhiaatrilise teenuse pakkujad oleksid huvitatud sellise integreeritud teenuse loomisest teistesse asukohtadesse.

5. Palun täpsustada taotluse seos Sotsiaalministeeriumi poolt rahastatava kinnise lasteasutuse teenusega: taotlusest ei ole võimalik selgelt aru saada, milline on teenuse erinevate komponentide rahastamise plaan tulevikus.

Meditsiiniteenuse komponent hõlmab valveõde teenust, lisaks 0,2 koha ulatuses laste- ja noorukite psühhiaatri ja 0,2 koha ulatuses psühholoogi teenust. Arvestades 24h õe valveringi, on vaja palgata vähemalt viis õde. Lisaks sellele kuuluvad meeskonda sotsiaalministeeriumi poolt rahastatava kinnise lasteasutuse teenuse raames sotsiaalpedagoog, rühmakasvataja ja järelevalve töötaja.

Tegemist on meditsiini- ja sotsiaalsektori integreeritud teenusega eriti raskete sümptomitega noorukite raviks. Ruumide ja toitlustusega seonduv kuulub SKA poolt rahastatava kinnise lasteasutuse teenuse komponendi alla.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Madis Parksepp

Eesti Psühhiaatrite Seltsi juhatuse aseesimees

Kadri Kreen

kadri.kreen@vmh.ee